

Wydział Językoznawstwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Faculty of Linguistics, Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz

Akademia Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie
Vytautas Magnus University Academy of Education in Kaunas

Oddział Bydgoski Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego
Bydgoszcz Department of the Society of Friends of the Polish Language

MAŁE OJCZYZNY
W JĘZYKU, TEKŚCIE I DYSKURSIE

I Międzynarodowa Konferencja Naukowa
1st International Scientific Conference

MAŁE OJCZYZNY

W JĘZYKU, TEKŚCIE I DYSKURSIE

LITTLE HOMELANDS
IN LANGUAGE, TEXT AND DISCOURSE

Bydgoszcz, 28–29.09.2026

Młyny Rothera, ul. Mennica 10, 85-112 Bydgoszcz
Rother Mills, 10 Mennica Street, 85-112 Bydgoszcz

Konferencja dofinansowana ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Regionalna Inicjatywa Dookołałości”
The conference co-financed by the Minister of Science and Higher Education under the “Regional Excellence Initiative” program

28.09.2026 (PONIEDZIAŁEK / MONDAY)

8.30–9.00 REJESTRACJA UCZESTNIKÓW / PARTICIPANT REGISTRATION

Młyn, I piętro / Mill, 1st floor

9.00–9.20 OTWARCIE KONFERENCJI / BEGINNING OF THE CONFERENCE

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall

9.20–11.00 OBRAĐY PLENARNE / PLENARY SESSIONS [I]

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall • prowadzenie / hosted by: **prof. dr hab. Małgorzata Święcicka**

prof. dr hab. Piotr Źmigrodzki (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie), *Regionalizmy w Wielkim słowniku języka polskiego PAN – nowy początek (?)*

doc. dr Irena Masojć (Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademija, Kaunas), **dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa**, **em. prof. IS PAN** (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie), *OJCZYŻNA w aksjosferze rodziny szlacheckiej z Litwy w dobie zaborów na podstawie egodokumentów Emilii z Beniowskich Wróblewskiej*

prof. dr hab. Anna Tyrpa (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie), *Jak mieszkańcy wsi nazywają swoje miejsce na Ziemi (od domu do ojczyzny)*

dr hab. Jolanta Migdał, **prof. UAM** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Macierz, ojcowizna, ojczyzna – ujęcia słownikowe*

DYSKUSJA / DISCUSSION

11.00–11.20 PRZERWA KAWOWA / COFFEE BREAK

Spichrz Zbożowy, II piętro, Sala Młynówka / Grain Granary, 2nd floor, Młynówka Room

11.20–13.00 OBRAĐY W SEKCJACH / SESSIONS IN SECTIONS [I]

SEKCJA / SECTION A	SEKCJA / SECTION B	SEKCJA / SECTION C
Język i kultura regionu / Regional Language and Culture	Literackie oblicza małych ojczyzn / Literary Portraits of the Little Homelands [I]	W kręgu lokalnej i regionalnej onimii / In the Sphere of Local and Regional Onymy [I]
Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall	Spichrz Zbożowy, II piętro, Sala Brda / Grain Granary, 2nd floor, Brda Room	Spichrz Mączny, parter, Sala Mączna Duża / Flour Granary, ground floor, Big Flour Room
prowadzenie / hosted by: prof. dr hab. Anna Tyrpa	prowadzenie / hosted by: prof. dr hab. Ewa Młynarczyk	prowadzenie / hosted by: dr hab. Ewa Oronowicz-Kida, prof. UR
dr hab. Agnieszka Wierzbicka, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), <i>Między gwarą a pamięcią kulturową. Nazwy roślin na Kujawach jako świadectwo lokalnej tożsamości</i>	dr hab. Włodzimierz Moch, prof. AJP (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim), <i>Językowy obraz wymyślonej małej ojczyzny w powieści Weroniki Stencel Obituriani</i>	prof. dr hab. Małgorzata Święcicka, dr Monika Peplińska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), <i>Obrazowanie Bydgoszczy w nazwach bydgoskich tramwajów</i>
dr hab. Błażej Osowski (Univerzita Karlova, Praha), <i>Cyfrowy atlas językowy – geografia językowa w nowej odsłonie</i>	dr Sara Akram (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), <i>„Końca ma więcej” – wizja Krainy w Mein Gott, jak pięknie Filipa Springera</i>	dr Monika Kij (Uniwersytet Rzeszowski), <i>Nazwy salonów kosmetycznych w województwie podkarpackim. Analiza językowo-kulturowa</i>
dr Izabela Bawej (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), <i>Kaszubski świat Anny Łajming: germanizmy w trylogii wspomnieniowej Dzieciństwo, Młodość, Mój dom</i>	dr Marta Hartenberger-Gocół (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), <i>Profilowanie ojczyzny w książkach dla dzieci Doroty Combrzyńskiej-Nogali</i>	dr Krzysztof Kołatka (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), <i>Nomina propria jako wykładniki krajeńskiej tożsamości</i>
dr Marzena Miśkiewicz (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie), <i>Leksyka dożynkowa w języku polskim. Zróżnicowanie regionalne i przemiany historyczne</i>	mgr Marta Szafrńska (Uniwersytet Warszawski), <i>Obraz małej ojczyzny w prozie Andrzeja Stasiuka w świetle lingwistyki pamięci</i>	mgr Agata Michnowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), <i>Poznaniacy nie gęsi, swoje rogalie mają. Analiza semantyczna nazw rogalii (nie)świętomarcińskich</i>
DYSKUSJA / DISCUSSION	DYSKUSJA / DISCUSSION	DYSKUSJA / DISCUSSION

13.00–14.30 OBIAD / LUNCH

Restauracja MONKA, Spichrz Mączny / MONKA Restaurant, Flour Granary

14.30–16.10 OBRADY W SEKCJACH / SESSIONS IN SECTIONS [II]

SEKCJA / SECTION A

Ojczyzny bliskie i dalekie w aspekcie językowym, kulturowym i świadomościowym / Near and Distant Homelands from Linguistic, Cultural and Identification Perspectives [I]

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall

prowadzenie / hosted by:
prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki

prof. dr hab. Mariola Walczak-Mikołajczakowa (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Język i tożsamość mieszkańców bułgarskiego Płowdiwu*

prof. dr hab. Ewa Młynarczyk (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), *Obraz Galicji we współczesnej polszczyźnie*

dr hab. Katarzyna Sobolewska, prof. IJP PAN (Instytut Języka Polskiego PAN w Warszawie), *Mała ojczyzna Mazurów i Warmiaków*

dr hab. Anna Mlekoć, prof. ANS (Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu), *Miejsce i rola języka regionu w procesie transmisji dziedzictwa w edukacji szkolnej*

DYSKUSJA / DISCUSSION

SEKCJA / SECTION B

Literackie oblicza małych ojczyzn / Literary Portraits of the Little Homelands [II]

Spichrz Zbożowy, II piętro, Sala Brda / Grain Granary, 2nd floor, Brda Room

prowadzenie / hosted by: **prof. dr hab. Anna Piotrowicz-Krenc**

prof. dr hab. Marcei Olma (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), *Świat wartości w języku poetyckim Wincentego Byrskiego (w kontekście kultury regionalnej Podbeskidzia na przełomie XIX i XX wieku)*

dr hab. Helena Gonczar, prof. UJD (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie), *The Image of Kharkiv in War-Time Discourse and Language Use: Poetry under Fire*

dr hab. Katarzyna Sicińska, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), *Językowa kreacja miasta w powieści Tańczący jastrząb Juliana Kawalca*

dr Aleksandra Majka (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Wieża jako centrum świata. Kreacja wsi w języku i stylu wybranych noweli Elżby Orzeszkowej*

DYSKUSJA / DISCUSSION

SEKCJA / SECTION C

W kręgu lokalnej i regionalnej onimii / In the Sphere of Local and Regional Onymy [II]

Spichrz Mączny, parter, Sala Mączna Duża / Flour Granary, ground floor, Big Flour Room

prowadzenie / hosted by: **prof. dr hab. Małgorzata Witaszek-Samborska**

dr hab. Irena Jaros, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki), *Szybko, prosto, lokalnie. O skróconych urbanonimach w mowie mieszkańców aglomeracji łódzkiej*

dr hab. Ewa Oronowicz-Kida, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski), *Glokalizacja w oficjalnych nazwach wiejskich ulic w województwie podkarpackim*

dr Monika Jabłońska (Uniwersytet Warszawski), *Nieoficjalne nazwy miejscowe warszawskiego Bródna wczoraj i dziś*

mgr Joanna Adamczyk (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), *Toponimia Ochotnicy jako wykładnik lokalnej tożsamości i zróżnicowania kulturowego*

DYSKUSJA / DISCUSSION

16.20–18.45 SPACER PO STARYM MIEŚCIE / OLD TOWN WALKING TOUR + REJS PO BRDZIE / THE BRDA RIVER CRUISE

19.00 UROCZYSTA KOLACJA / GALA DINNER

Restauracja MONKA, Spichrz Mączny / MONKA Restaurant, Flour Granary

29.09.2026 (WTOREK / TUESDAY)

9.00–10.40 OBRADY W SEKCJACH / SESSIONS IN SECTIONS [III]

SEKCJA / SECTION A

Ojczyzny bliskie i dalekie w aspekcie językowym, kulturowym i świadomościowym / Near and Distant Homelands from Linguistic, Cultural and Identification Perspectives [II]

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall

prowadzenie / hosted by:
dr hab. Rafał Zimny, prof. UKW

dr hab. Marta Wrześniewska-Pietrzak, prof. UAM, dr hab. Małgorzata Rybka, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Sacrum na pograniczu kodów. PJM, SJM i polszczyzna w kreowaniu przestrzeni religijnej duszpasterstw dla niesłyszących*

dr hab. Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk, prof. UAM, dr hab. Michał Szczyszek, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Dzielny kolonista i lojalny obywatel – autostereotyp polskiego osadnika w prasie polonijnej*

SEKCJA / SECTION B

Kresy Wschodnie – język, kultura, tożsamość / The Eastern Borderlands – Language, Culture, Identity [I]

Spichrz Zbożowy, II piętro, Sala Brda / Grain Granary, 2nd floor, Brda Room

prowadzenie / hosted by: **dr hab. Zofia Sawaniewska-Mochowa, em. prof. IS PAN**

dr hab. Henryk Duda, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), *„Я цябе люблю... Ці кахаю? Хто ты?”: Poetyckie graffiti w języku białoruskim na Zarzeczcu w Wilnie*

dr hab. Anna Sakowicz, dr hab. Anetta Bogusława Strawińska (Uniwersytet w Białymstoku), *„Paznau praudu”. Uwagi o tożsamości etnicznej na kresach północno-wschodnich oczyma dwudziestowiecznego purysty-rygorysty*

SEKCJA / SECTION C

W kręgu lokalnej i regionalnej onimii / In the Sphere of Local and Regional Onymy [III]

Spichrz Mączny, parter, Sala Mączna Duża / Flour Granary, ground floor, Big Flour Room

prowadzenie / hosted by:
prof. dr hab. Magdalena Czachorowska

dr hab. Violetta Jaros, prof. UJD (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie), *Swoi czy obcy? Nazwiska mieszkańców gminy Mykanów jako źródło wiedzy o migracjach i osadnictwie*

dr hab. Agnieszka Klimas, prof. UJD (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie), *Antroponimia jako nośnik tożsamości regionalnej*

mgr Liu Zixuan (Uniwersytet Gdański), *Rola języka w kształtowaniu identyfikacji z ojczyzną i kulturą w świetle badań nad tożsamością językową i kulturową Chińczyków mieszkających w Polsce*

mgr Magdalena Chowaniec (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *(Auto)glottofobia w post-pamięci Ślązaków i Normandczyków*

DYSKUSJA / DISCUSSION

dr Dorota Paśko-Koneczniak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Wokół znaczeń imiesłowu przysłówkowego uprzedniego na -fśy w rosyjskiej gwarze staroobrzędowców mieszkających w Polsce (na marginesie badań nad kategorią temporalności)*

mgr Karalina Kaspiarovich (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), *Pomiędzy modlitwą a wspomnieniem. Funkcjonowanie polszczyzny u najstarszych mieszkańców rejonu oszmiańskiego*

DYSKUSJA / DISCUSSION

mgr Alicja Przybylska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Między dziedziczeniem a indywidualizacją – praktyki imiennicze współczesnej społeczności lokalnej*

mgr Aneta Rumak (Uniwersytet Rzeszowski), *Mikrotoponimia jako nośnik obrazu „małej ojczyzny”. Studium okolic Sokołowa Małopolskiego*

DYSKUSJA / DISCUSSION

10.40–11.00 PRZERWA KAWOWA / COFFEE BREAK

Spichrz Zbożowy, II piętro, Sala Młynówka / Grain Granary, 2nd floor, Młynówka Room

11.00–12.40 OBRADY W SEKCJACH / SESSIONS IN SECTIONS [IV]

SEKCJA / SECTION A

Śląsk, Ślązacy, śląszczyzna / Silesia, Silesians and the Silesian Ethnolect

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall

prowadzenie / hosted by:
prof. dr hab. Kazimierz Sikora

dr Marcin Maciołek (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Rola Górnośląskiego ślabikörza w kształtowaniu standardowej odmiany śląszczyzny*

dr Anna Miszta (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie), *Gry językowe w Przigidach* ôd Alicje we Kraju Dziwów L. Carrolla w tłumaczeniu Grzegorza Kulika

Mgr. Victoria Wachowska (Ostravská univerzita), *Śląski na Instagramie: Analiza stylistyczno-funkcjonalna tekstów internetowych*

mgr Agata Kempa (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), *„Hajmat” jako przykład kulturemu górnośląskiego*

DYSKUSJA / DISCUSSION

SEKCJA / SECTION B

Kresy Wschodnie – język, kultura, tożsamość / The Eastern Borderlands – Language, Culture, Identity [II]

Spichrz Zbożowy, II piętro, Sala Brda / Grain Granary, 2nd floor, Brda Room

prowadzenie / hosted by:
dr hab. Henryk Duda, prof. KUL

dr Milena Wojtyńska-Nowotka (Instytut Języka Polskiego PAN w Warszawie), *„Oto jest lipa, pod której cieniem, tyle razy nauczał mnie ojciec”. Obraz małej ojczyzny we Wspomnieniach Żmudzi Ludwika Adama Jucewicza*

dr Ewa Kubusiak (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), *Kresy Północno-Wschodnie małą ojczyzną przestępczej wspólnoty dyskursywnej – na materiale prozy Sergiusza Piaseckiego*

dr Karina Stempel-Gancarczyk (Instytut Języka Polskiego PAN w Warszawie), *Mała ojczyzna (Hreczany, Ukraina) obecna w języku i kulturze przesiedleńców i ich potomków zamieszkałych w Gierałtowie koło Legnicy*

dr Damian Gocół (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), *Ojczyzna mała i duża w materiałach Studia Historii Mówionej Radia Lublin*

DYSKUSJA / DISCUSSION

SEKCJA / SECTION C

Wokół Bydgoszczy i Bydgoszczan / Around Bydgoszcz and Its Inhabitants

Spichrz Mączny, parter, Sala Mączna Duża / Flour Granary, ground floor, Big Flour Room

prowadzenie / hosted by:
prof. dr hab. Agnieszka Rypel

prof. dr hab. Magdalena Czachorowska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Literackie obrazy Bydgoszczy*

dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN (Instytut Slawistyki PAN w Poznaniu), *Bartłomiej z Bydgoszczy i jego dzieło*

dr hab. Jarosław Pacuła, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Czy powieść kryminalna Stanisława Brandowskiego z 1925 r. rzeczywiście przedstawia bydgoski półświatk przestępczy? Uwagi historyka języka*

dr hab. Rafał Zimny, prof. UKW (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Betonoza kontra ekologia. Uwagi o dyskursie tożsamościowym na przykładzie sporów o bydgoskie inwestycje*

DYSKUSJA / DISCUSSION

12.40–14.00 OBIAD / LUNCH

Restauracja MONKA, Spichrz Mączny / MONKA Restaurant, Flour Granary

14.00–15.40 OBRADY PLENARNE / PLENARY SESSIONS [II]

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall • prowadzenie / hosted by: **doc. dr Irena Masojć**

проф. д-р Красимира Алексова (Софийски университет „Св. Климент Охридски”), *Различава ли се перцепцията на не книжовни речеви варианти в нееднакви по големина населени места (върху данни от национално представителна анкета, проведена в България)*

prof. dr hab. Anna Piotrowicz-Krenc, prof. dr hab. Małgorzata Witaszek-Samborska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Czego nowego o gwarze poznańskiej dowiadujemy się z publikacji Waldemara Wierzbę Słownik. Poznańskie słowa i ausdrücki?*

prof. dr hab. Kazimierz Sikora (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), *Gwary endemiczne (na przykładzie wsi Rogi i Lubatowa na Podkarpaciu) i ich wartość kulturowa*

prof. dr hab. Agnieszka Rypel (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *„Tam, gdzie mój dom”. O konceptualizacji małej ojczyzny w podręcznikach języka polskiego*

DYSKUSJA / DISCUSSION

15.40–16.00 ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI / CLOSING OF THE CONFERENCE

Młyn, I piętro, Sala Młyńska / Mill, 1st floor, Mill Hall